

Kari Minőségfejlesztési jelentés (2016-ról)

A PPK 2016-os minőségfejlesztési munkája érdemi előzményekre támaszkodhatott. A megelőző 5 évben számos olyan feltáró és fejlesztő munkára sor került, ami lehetővé tette, hogy kialakult fogalmi keretek között, párhuzamos, és egymással összehangolt célok mentén a munka új lendületet vehessen. Mindez kedvezően találkozott az egyetemi szintű minőségfejlesztési törekvésekkel és a MAB e területen a 2015-ös intézményi akkreditációs folyamat során megfogalmazott elvárásaival.

A 2016-os évre kitűzött minőségcélok megvalósítása érdekében tett lépések, megkezdett feladatok és azok értékelése

Intézkedési terv készült a 2015/7/VII/2 sz. MAB határozat (Eötvös Loránd Tudományegyetem akkreditációs jelentés) mellékletében a PPK további működésére tett javaslatok alapján, melyet a kar vezetése továbbított az egyetemi vezetés számára.

Az alábbiakban a MAB által megfogalmazott fejlesztési javaslatokhoz kapcsolódva szerepelnek a PPK által 2019 közepéig tervezett, 2016-ban megkezdett intézkedése.

1.A kar általában megfelel az oktatás terén támasztható fontosabb elvárásoknak, ugyanakkor a kutatási teljesítmények belső egyenetlenségei az oktatásra is kihatnak. Ezeknek a pozitív irányba történő nivellálása már az előző MAB értékelés javaslatai között is szerepelt, és a jelenlegi helyzet alapján a javaslatokat most meg kell ismételni.

Az ELTE PPK vezetésének határozott igénye volt, hogy karon folyó munkának a korábbinál is hangsúlyosabb része legyen az eredményes kutatási tevékenység. E minőségfejlesztési cél érdekében megindult munka egyik ága a Minőségfejlesztési Bizottságban zajlott, és eredményeként elkészült a PPK Minőségfejlesztési Konceptiója, a másik egy 2015 végén alakult munkacsoport feladatává tette az oktatói és kutatói teljesítmény mutatóinak kidolgozását. Ez utóbbi munka egyik hangsúlyos területe az akadémiai teljesítmény mérése, értékelése és az ezeket mérő értékelési kataszter kifejlesztése volt.

Szintén a kutatások szerepének erősítését tükrözi, hogy a Kar 2015-ben a Neveléstudományi Intézetben a tanszéki rendszer helyett kutatás-fókuszú kutatócsoportokat hozott létre.

Értékelési kataszter létrehozása

2016-ban megtörtént az oktatók oktatási, kutatási és közéleti tevékenységét értékelő kari rendszer

kidolgozása. A dokumentum és eljárásrend kari szintű vitája számos dilemmát vetett fel, melyek részben már a bevezetés előtt feloldásra kerültek. A fennmaradt kérdésekkel kapcsolatban az a döntés született, hogy egy egyéves próbaidőszakot követően megtörténhet az értékelési tapasztalatok alapján történő korrekciója, és a rendszer hosszabb távra szóló bevezetése.

A Minőségfejlesztési Bizottság véleményezte a feladatra kijelölt munkacsoport által elkészített tervezetet. Támogatta, hogy egy próbaév álljon rendelkezésre a kataszter “üzembe helyezésére”, és a próbaévet követően elkészített értékelés segítse az értékelési szempontok és eljárásrend korrekcióját. Minőségpolitikai szempontból a rendszer ezt követő üzemszerű működését is kell, hogy időszakonként értékelés és továbbfejlesztés kísérje.

A kutatás eredményessége

A karon folyamatos támogatásban részesülnek pályázat keretében az oktatók, kutatók és doktoranduszok szakmai útjai, a hazai és nemzetközi konferenciákon való részvételük, az open access publikációik, az angol nyelvű cikkek lektorálása, a publikációkat eredményező pályázatok, kutatás-fejlesztési projekteken való részvétel. Kiemelt figyelmet kap a junior kutatók szakmai pályakezdésének támogatása. A doktori pályázat meghirdetése a doktoranduszok és doktorjelöltek kutatásainak támogatását tette lehetővé.

2. Az oktatás terén mindenekelőtt az infrastruktúra további fejlesztése szükséges. Az önértékelésben megemlített folyamatban levő munkálatok áttekintésére a látogatás során is lehetőség volt. Mindamellet az oktatás tárgyi feltételei a hazai és nemzetközi versenyképesség egyik legfontosabb elemét jelentik, amire a jelenleginél nagyobb gondot kell fordítani. Remélhetőleg erre a felsőoktatás finanszírozásának javulása is lehetőséget fog adni. (MAB, 2015)

Az infrastruktúra területén jelentős fejlesztések indultak a karon. Ezek egy része már meg is valósult, vagy folyamatban van, más részük tervezés alatt áll. 2015-ben lezajlott a Kazinczy utcai épületben az elavult külső nyílászárók cseréje, illetve az internetes hálózat felújítása. Lecserélésre került az előregedett számítógép állomány túlnyomó része. 2016-ban megtörtént a Kazinczy utcai épület átépítése, a tantermek és oktatói szobák teljes átalakítása, az igényekhez való igazítása, a II. emeleti nagyelődő méretének növelése. Sor került az épület funkciók szerinti újraosztására: az oktatói szobák IV. emeletre történő elhelyezésére, a II. és III. emeleten korszerű, tágas tantermek, és új, nagyobb létszámú hallgatói számítógépterem kialakítására. Internetes hálózat felújítása folyamatban van. A sporttudományi szakok oktatásában szerepet játszó Bogdánffy úti sporttelepen is történtek kisebb felújítások, s folyamatban van ezen a képzési helyszínen is egy új tanterem, valamint sport- és élettani kutatásoknak helyet adó laboratórium kialakítása is. Az Ádám György Sportpszichofiziológiai Laboratórium korszerű felszerelése folyamatosan bővül. A szombathelyi Savaria Egyetemi Központ 2017 februárjában csatlakozott az ELTE-hez, jellemzően a PPK-hoz, s ennek következményeként az infrastrukturális feltételek közvetve is javultak (a személyi feltételek erősödése, bővülése mellett).

3. A kar nevét is adó két tudományág között továbbra is jelentős különbségek vannak az előző MAB értékelés óta is sokat fejlődött pszichológia javára. A pszichológia felzárkózott a nemzetközi mezőnyhöz, ugyanakkor az egyes kutatási területek nemzetközi beágyazottságát és produktivitását illetően a pszichológián belül is vannak különbségek. A közoktatás, tanárképzés szempontjából releváns, alulreprezentált kutatási témák kiegyenlítése nem csak a PPK belső érdeke, hanem az egyetem szélesebb körű külső hatását tekintve is fontos.

A neveléstudományi területen fokozatosan megerősödött és 2015-ben kivált egy szakterület, és létrehozásra került a Felnőttképzés-kutatási és Tudásmenedzsment Intézet. Az Intézet létrejötte egyfelől erősíti a felnőttképzés-kutatások területét, másfelől ez a változás a Neveléstudományi Intézet profiltisztítását is segíti.

A következő években a profiltisztítási folyamat folytatódni fog. A Neveléstudományi Intézeten belül tovább erősödött a 2015-ben létrejött *Iskolai szervezet, pedagógusok tanulása és képzése kutatócsoport*, aminek egyik célja, hogy hozzájáruljon a köznevelés, az iskola világa és a pedagógus praxis és -képzés hatékonyságához; illetve a *Pedagógiai Innovációk és Társadalmi Esélyek Kutatócsoport*, aminek vizsgálati témái közül kiemelkedik a tanulók szocioökonómiai státuszának elemzése és ezek hatása a tanítás-tanulás folyamatára, a hátrányos helyzetű, roma és SNI tanulók oktatása. A csoport kiemelendő vizsgálati területe a pedagógiai fejlesztések támogatása, a pedagógiai innovációk, iskolai programok monitorozása, hatásvizsgálata.

Szintén 2015-ben kezdte meg működését az *Iskolapszichológia és Tanárképzés Kutatócsoport*, ami az iskolapszichológiával és a tanári pálya jellemzőivel, a tanárképzés hatékonyságával és a tanári alkalmassággal kapcsolatos kutatásokat végez a következő években.

A kar egyes intézeteinek keretein belül további 27 db kutatócsoport működik (az Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézetben 2 db, az Interkulturális Pszichológiai és Pedagógiai Intézetben 1 db, a Pszichológiai Intézetben 24 db, a Neveléstudományi Intézetben 7 db).

2015 és 2019 között többek között ezen kutatócsoportok működését, tevékenységét is kiemelten támogatja a Kar.

2016 és 2018 között három nemzetközi doktorandusz is dolgozik a Karon a Horizon/EDiTE “Transformative teacher learning for better student learning within an emerging European context” [nemzetközi kutatás](#) keretében. Az öt ország közreműködésével elindított projekt keretében összesen tizenöt fiatal (early stage researcher) kerül foglalkoztatásra Európa szerte, ami jelentős nemzetközi együttműködés megvalósítását teszi lehetővé az elkövetkezendő három év során, illetve a későbbiekben. A Pedagógiai és Pszichológiai Karra érkező kutatók a „The Learning Teacher” [kutatási program](#) megvalósítását segítik három éves ittartózkodásuk során. A külföldi kutatók a Neveléstudományi Intézetben és a Felnőttképzés-kutatási és Tudásmenedzsment Intézetben látják el a feladataikat, ezzel is megteremtve a két intézet tudományos-kutatási együttműködésének alapjait. A három külföldi kutató a kari munkája mellett doktori tanulmányokat is folytat a Neveléstudományi Doktori Iskola EDiTE programjában, ahová 2016-

ban további külföldi doktoranduszok érkeztek a Stipendium Hungaricum program támogatásával. A Pszichológiai Doktori Iskola keretein belül a korábbi sportos modulból önálló Doktori Program alakult meg „Sport- és egészség-pszichofiziológia” néven, illetve a Neveléstudományi Doktori Iskola új programjaként szintén 2016-tól működik a „Sport és Egészségnevelés Program”. Az egyes programokhoz kapcsolódóan az Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézetben (ESI) félévente 5-10 fő doktorandusz hallgató vesz részt a kutatási és oktatási feladatokban.

A sporttudományi képzési kínálat harmadik vonala az MSc képzési terület. Az ESI a 2016. évben is tovább folytatta a képzési program kialakítását és modernizálását, amelynek eredményeképpen ELTE/326/1 (T-97) 2017. hivatkozási számon nyilvántartásba vételre került a Rekreáció mesterképzési szak 2017. március 1-jén, amelyre a 2017 évi felvételi eljárás során már tudnak jelentkezni az érdeklődők. A mesterszak tervezett specializációi – a munkaerőpiaci elvárások és a piaci niche-ek (rések) lefedése érdekében – Budapesten az Életmód tanácsadó, míg a szombathelyi telephelyen a Rekreációs marketing szakértő. Ehhez kapcsolódóan a mintatantervek és a korszerű tematikák megalkotása mellett további feladatként jelenik meg a specializációhoz igazodó szakmai és tudományos területen is hallgatói fejlődést kínáló gyakorlati helyekkel való hosszú távú együttműködési szerződések kötése; valamint a mozgásos rekreáció mellett – a Kar más képzési programjaihoz (mint a közösség-szervezés, andragógia) is kapcsolódó – szellemi rekreációs, kulturális programszervezési területek bekapcsolása az oktatási, gyakorlati és kutatómunkába. Ennek egyik jelentős lépése volt a 2016. évben az ESI és a Nemzeti Táncszínház között megerősödött kapcsolatrendszer, amelynek keretében a 2016. évben az ESI oktatói és hallgatói 11 db előadáson (köztük premier darabok is) vehettek részt kedvezményes jegyár ellenében.

4. A neveléstudományhoz tartozó egységek és oktatók kevésbé ágyazódtak be a nemzetközi tudományos folyamatokba. A vizsgált témák spektruma nem elég tág és sok fontos területen nem folyik érdemi kutatómunka. Ez szintén nem csak kari minőségi probléma, hanem – mivel az egyetem kimagasló arányban részesedik a magyarországi tanárképzésből – a pedagógusképzés országos helyzete szempontjából is nagy jelentősége van annak, hogy milyen tudományos alapokra épül a képzés. A spontán folyamatok révén a jelenleg meghatározó területek kutatásai nagyrészt újratermelődnék, az arányok megváltoztatásához tudatos beavatkozásokra, esetleg célzott külső támogatásra van szükség.

Bár azt ebben az intézkedési tervben is jeleznünk kell, hogy a MAB LB által megfogalmazott kritikát túlzónak tartjuk, ami helyenként nélkülözi az objektív tények figyelembevételét, de ettől függetlenül karunk 2016-ban is kiemelt figyelmet fordított a kutatás spektrumának újragondolására, a nemzetközi kutatási jelenlétet erősítő lépésekre.

Az új munkatársak kiválasztása során a nemzetközi kutatói munkára való alkalmasság és előzmények kiemelt figyelmet kaptak. Az oktatók nemzetközi szakmai útjainak, konferencia-részvételeinek, nemzetközi együttműködések eredményező utazásainak és külföldi előadók meghívásának kari belső pályázatból történő támogatása is ezt a célt szolgálta.

A kutatásokra való ösztönzést, a publikációk nyilvántartását a minden kolléga számára kötelező

érvényű 1/2016. (VII.11.) dékáni utasítás is előírja mind az oktató-kutató munkakörben foglalkoztatott kollégákra, mind pedig a doktoranduszokra. Hasonlóan ehhez a központi nyilvántartásra vonatkozóan elindult 2015. október 1-jén az ELTE Stratégiai Adatbázisa a 6/2015. (IX. 28.) számú rektori utasítás értelmében, amelynek folyamatos naprakész állapotát az évente kétszer kötelező (november 1-15. között, valamint május 1-15. között) validálás szolgálja. 2016-ban a Neveléstudományi Intézetben kutatásfilozófiai diskurzus indult, mely áttekintette a tudományterület kutatásának egyes elvi-elméleti kérdéseit. Intézeti keretek között a kari könyvtár segítségével belső képzés segítette a publikációs adatbázisok használatának fejlesztését..

2016-2018: Horizon/EDiTE “Transformative teacher learning for better student learning within an emerging European context” [nemzetközi kutatás](#)ban való részvétel (lásd a fenti pontnál).

2016 – ban megkezdődött az EDITE program keretei között angol nyelvű neveléstudományi doktori program indult. A képzési programok nemzetköziesítésére más képzési programokban is történtek erőfeszítések. Így a magyar nyelvű képzési programok egyes kurzusai fokozatosan angol nyelven is elérhetővé válnak.

A sporttudományi kutatási területen a mozgásos és élettani publikációk mellett a szellemi / művelődési profilban is történt előrehaladás a 2016. évben, hiszen az ESI egyik munkatársa a Közép-Kelet-Európai Rekreációs Társaság tudományos magazinjának (Recreation) Szellemi rekreáció rovatvezetői feladatai mellett a társaság titkára pozícióját is betölti, s a publikációs követelmények teljesítését ezzel is elősegíteni tudja a kollégák számára DOI-azonosítóval rendelkező cikkek publikálása során.

5. A Neveléstudományi Doktori Iskolában javasoljuk az egyetemen belüli és kívüli oktatók arányának a belső oktatók javára történő megváltoztatását, valamint a témakiírás és témavezetés engedélyezésére egy szigorúbb kritériumrendszer kidolgozását (pl. tudományos pályázati háttér, nemzetközi tapasztalat, nemzetközi publikációk megjelenése a témavezetőkkel szembeni elvárások között). A hat képzési program megfelel a kar illetve az egyetem jelenlegi képzési potenciáljának, ugyanakkor a karnak a tanárképzésben vállalt kiemelkedő szerepe indokoltá teszi a közoktatás és a tanárképzés fejlesztését támogató empirikus kutatási irányok bővítését. Szükség lenne arra, hogy a PhD fokozatot szerzők között nagyobb arányban legyenek a modern neveléstudomány meghatározó irányába bekapcsolódni képes fiatal kutatók, akár a sporttudományi és neveléstudományi terület szinergiájában is. Erre sor kerülhetne DI oktatói háttérének tervszerű átalakításával, a hiányzó területeken kiemelkedő eredményekkel rendelkező hazai és külföldi kutatók bevonásával.

Bár a vázolt kép némiképpen torz, hiszen az említett külső előadók jellemzően korábban kerültek a rendszerbe, és többségük jelenleg már nem aktív, a Neveléstudományi Doktori Iskolában 2016-ban megkezdődött az oktatók és témavezetők munkájának áttekintése, revíziója, a doktori programok minőségfejlesztését segítő feltételek megteremtése.

A Doktori Iskola új képzési programot és struktúrát alakított ki, illetve kiemelt figyelmet fordítva a neveléstudomány és a határterületek közti kapcsolatok erősítésére és a nemzetközi dimenzió erősítésére. Ennek jegyében 2016 őszén indult el az angol nyelvű doktori képzés, valamint az előző pontokban is már említett sport- és neveléstudomány, valamint sport- és pszichológia szimbiózisán alapuló új doktori programok.

6.A PPK 2015–2017 időszakra megfogalmazott stratégiai céljai jól jelölik ki a szükséges fejlesztési irányokat. Ezt azzal érdemes kiegészíteni, hogy ezek differenciált megvalósítása szükséges, kiemelten nagyobb figyelmet fordítva azokra az egységekre, területekre, amelyek lemaradtak a célokban megfogalmazott követelményektől.

A szervezeti egységek, képzések szerint készülő éves beszámolók folyamatos információt és visszacsatolást nyújtanak ezek differenciált elemzésére, fejlesztésére.

7. Az egyetem vezetése a közelmúltban egy átfogó, formalizált, az egyetem egészére érvényes, egységes minőségfejlesztési rendszer megvalósításáról döntött. A fejlesztési munka elindult. A MAB álláspontja szerint ennek a feladatnak a megvalósítása nem nélkülözheti a karokon felhalmozott, gazdag tartalommal bíró „minőség-tudás” egyetlen elemét sem. Javasoljuk, hogy a kar az elindult fejlesztő munkába képviselője/képviselői útján proaktívan kapcsolódjon be, javaslatokkal, jó gyakorlatokkal támogassa a rendszerépítést. A keretrendszer kialakítását követően annak kari adaptációját mielőbb készítse el, és vezesse be. A rendszer kari működésének hatékonnyá tétele érdekében belső képzésekkel, tájékoztatásokkal segítse az egyetem által elfogadott egységes minőség szemlélet-és kultúra terjedését.

A kar képviselői hangsúlyos szerepet játszottak az egyetemi szintű minőségfejlesztési keretrendszer 2016-os kiépítésében. Részvételük nyomán felerősödtek az ESG alkalmazásának praktikus dimenziói. Az egyetem Minőségfejlesztési koncepciója, és éves programja számos, a PPK által javasolt tartalmi dimenzióval bővült, ami az egyetem többi karának minőségfejlesztési törekvéset is erősíthette. Itt érdemes hangsúlyozni, hogy az egyetemi szintű minőségfejlesztési munka 2016-ban is alapvetően képzési fókuszú volt, és karunk egyik képviselői feladatának tekintette, hogy a kutatás-fejlesztés minőséget érintő kérdései is a látótérbe kerülhessenek.

Képviselőink aktív szerepet vállaltak az oktatás hallgatók általi véleményezését segítő rendszer, az OHV megújításában. Ennek a visszacsatolási rendszernek a tudatossá és egyben érdemivé tétele érdekében karunk önálló OHV megközelítést készített elő (ez nem érinti a kérdőív egyetemi szinten megerősített tartalmát). A bevezetést segítő módszertan 2016 második felében kialakításra került. 2017 első félévében kerül sor a rendszer tesztelésére, és a tapasztalatok feldolgozását követően a 2017/2018-as akadémiai évben kerülhet sor a megközelítés folyamatos bevezetésére (melléklet).

A Kar Minőségfejlesztési koncepciója és a 2016-ra kijelölt minőségcélok

A kar minőségfejlesztési munkájában fontos előrelépés, hogy elkészült a Kar Minőségfejlesztési Koncepciója, és sor került a 2016-os, illetve a következő évek feladatait alakító minőségcélok meghatározására is.

A kari minőségfejlesztési munka a sokéves előzmények ellenére kritikus fontosságú fejlesztési területeket azonosított. A koncepcionális keretek kijelölését követően megkezdődött a munka minőségcélokra való felbontása, egyben elindult a mérhetőséget és számonkérhetőséget biztosító indikátorok kijelölése.

E munka érdemben kapcsolódott a párhuzamosan megerősödő egyetemi szintű minőségfejlesztési munkálatokhoz, és azokhoz a 2014-15 során, az intézményi akkreditáció kapcsán megfogalmazott feladatokhoz, amelyek a karok számára elsőként minőségcélok megfogalmazását írták elő. Az átfogó minőségmenedzsment felé tett fontos lépés, hogy megkezdődött egy egyetemi szintű minőségirányítási kézikönyv elkészítése is.

Összefoglalva a minőségfejlesztési keretek megerősítése érdekében az alábbi lépések történtek meg:

- a koncepcionális keretek meghatározása,
- a minőségcélok elvi kijelölése,
- a minőségcélok számonkérhetőségét lehetővé tevő mennyiségi mutatók meghatározása.

További feladatok lesznek:

- a minőségcélok elérését segítő folyamatok fejlesztése,
- folyamattámogatás,
- minőség-ellenőrzés, visszacsatolások (a rendszer folyamatos fejlesztése, és az adminisztrációs terhek erősödésének mérséklése mellett).

Fentebb beszámoltunk a kutatást érintő lépésekről, a jelentés e részében a minőségfejlesztési munka és koncepció azon elemeinek bemutatására helyezük a hangsúlyt, ami képzési programok minőségfejlesztését segíti.

A **PPK minőségfejlesztési koncepciójának** képzésekkel összefüggő alapvetései az alábbiak lettek:

- a megfontolások központi tárgya a képzési program,
- a minőségcélok a képzési program tanulási eredményeiként a képzés végén elvárt – a KKK-kal és a Nemzeti Képzési Keretrendszerrel összhangban lévő – olyan kompetenciák, melyek mind a szakterület hagyományai, mind a várható munkaerő-piaci elvárások nézőpontjából értelmezhetőek.
- A PPK a minőségről való gondolkodás strukturálttá tétele érdekében olyan minőségmodellt fogalmazott meg, amely első körben lehetővé teszi a lineáris, egyben rendszerszerű

megközelítést (a linearitás mellett a rendszer komplexitásának figyelembevehetőségéről sem mondunk le).

E logika alapján a képzési programok inputjaira, folyamataira az ezek eredményeként létrejövő outputokra, értékelésükre és a szükséges visszacsatolásokra bontotta a minőséggel való foglalkozás fázisait. Ezt a lineáris megközelítést megengedő rendszerelvű megközelítést mindvégig kiegészíti a minőségszemlélet erősítésének igénye.

A minőségszemlélet a Kar körkörös visszacsatolási ciklusokkal kísért folyamatos, **reflektív tanulásként** értelmezte. A Kar abból indult ki, hogy a lineáris megközelítés, melyet csak nagyobb ciklushatárokon (pl. akadémiai év végén, vagy egy képzési program teljes ciklusát követően, vagy az 5 évenkénti intézmény-akkreditáció kapcsán) kísér értékelés és visszacsatolás, a minőségfejlesztés megvalósítható bevezető fázisát jelentheti. Az így kialakuló működési mód fokozatos lépései, a ciklusok finomodó felbontása, komplexitásának egyre erőteljesebb figyelembe vétele hatására az eljárásrendi kifinomultság mellett/helyett egyre inkább az érintettek és csoportjaik reflektív, intelligens, alkotó alkalmazkodása, tanulása, fejlődése jelenti a minőség forrását.

A koncepció által kínált modell mindkét nézőpontja (minőségprotokollok és minőségszemlélet) számára meghatározó tényezőként jelenik meg **a szervezeti dimenzió**.

A képzési programok minőségértelmezése és minősége - az adott szervezet minőségkultúrájára jellemző módon - az **érintettek interakciójában folyamatosan formálódik**. Éppen ezért a szereplők, köztük a külső érintettek bevonása alapvető a fejlesztés folyamatában.

A legfontosabb feladatok a tanulástámogatáshoz (beleértve az oktatók tanulásának támogatását is), a szervezeti dimenzióhoz és a szakfelelősi munkához kapcsoljuk.

Alapvetés volt, hogy a minőségfejlesztési folyamatok kiépítése nem igényelhet több energiát, mint amennyit a hozadéka igazolnak. **Az erőforrás-ráfordítás ésszerűsége** elsősorban a járulékos adminisztratív következmények minimalizálását kell, hogy jelentse, és nem a folyamatba bevont érintettek számát, hiszen a minőségfejlesztés egyik legjelentősebb kockázata, hogy egy elkötelezett szűk csoport ügye marad.

A minőségfejlesztés és az ESG

Az ELTE PPK által kidolgozott minőségfejlesztési koncepció épít az ESG-re, de az ESG csupán kiindulópont ahhoz, hogy egy teljeskörű minőségfejlesztési folyamat minden elemére megfelelő választ lehessen találni. Az ESG ugyanakkor fontos szerepet játszik abban, hogy legitimálja a minőséggel való intézményen belüli strukturált foglalkozást (a MAB elvárásai az ESG-vel összefüggésben ezt a legitimációs viszonyt tovább erősítik). Fontos az is, hogy olyan területekre irányítja a figyelmet, amiket a kar maga is fontosnak tart:

- **a tanulási eredmények használata**, mely egy kivételesen nehéz, a tanulás-tanítást érintő paradigmaváltásként értelmezhető koncepcióváltás „kiindulási pontja”, és a programok és kurzusok megújításának feladatában értelmezhető,

- az **oktatók szakmai felkészültségének kérdése**, amely a felsőoktatási intézmények működésének egyik érzékeny kérdése. Ez éppúgy érintheti az oktatók diszciplináris felkészültségét, tudásuk gyakorlati relevanciáját, és hallgatók hatékony és eredményes tanulási környezetének megszervezését lehetővé tevő pedagógiai kompetenciákat,
- kiemelendő a **hallgatók értékelésének** kérdése, amelytől éppúgy elvárható a transzparencia, a formatív (tanulástámogató, fejlesztő) funkció, ami olyan elvekre épül, ami kizárja az indokolatlanul „nyíró” kurzusokat éppúgy, mint az erőfeszítés nélkül megszerezhető krediteket,
- az ESG segítette a **visszajelző rendszerek pozícionálásában** is. A minőségfejlesztésben a tényeknek (az eredményességet, hatékonyság, méltányosságot mutató mérhető információknak) a koncepció kiemelt jelentőséget kíván tulajdonítani, szem előtt tartva azt is, hogy az oktatói-hallgatói invenciózusság, a tanított-tanult szakterület iránti elköteleződés gyakran nehezen mérhető (ESG, 2015). Ennek jegyében készítettük elő az OHV megerősítését is.

A 2017-es naptári évre vonatkozó minőségcélok megfogalmazása

A kutatócsoportok éves terveinek begyűjtése és elemzése első alkalommal 2017-2019-re irányulóan történik meg.

További feladat az oktatók oktatási, kutatási és közéleti tevékenységét értékelő kari értékelési rendszer megszilárdítása.

A kutatócsoportok működésének évenkénti értékelése és elemzése. A kutatócsoport-struktúra átgondolása és fejlesztése.

A képzési programok továbbfejlesztésének érdekében megerősítjük a szakfelelősöket, és az együttműködésük erősítése érdekében szakfelelősi munkacsoportot működtetünk, amely a korábban is alkalmazott szempontok alapján áttekinti a szakfelelősi munka kari helyzetét, a szakokkal kapcsolatos elvárások változásait, a szakfelelősi munka lehetőség- és problémastruktúráját, valamint a kapcsolódó feladatokat. Ennek elvei a következők:

- a megfontolások központi tárgya a képzési program,
- összhangban a konstruktivista pedagógia és a tanuláskutatások legfrissebb eredményeivel a figyelem fókusza az oktatásról a hallgatóra és tanulására helyeződik, ezzel párhuzamosan megerősíthető a képzési programok teljes ciklusában a hallgatói szerep- és felelősségvállalás,
- a képzési programok tartalmuktól függően diszciplinárisan nyitottak és jövőorientáltak,
- a hallgatók tanulásának támogatását érdemben bővülő oktatói eszköztár segíti, amiben fontos szerepet kap a probléma-, kutatás- és projekt alapú tanulás és a gyakorlattal / piaccal való közvetlen kapcsolatok erősítése,
- a minőségcélok a képzési program tanulási eredményeiként a képzés végén elvárt – a KKK-kal

és a Nemzeti Képzési Keretrendszerrel összhangban lévő – olyan kompetenciák, melyek mind a szakterület hagyományai, mind a várható munkaerőpiaci elvárások nézőpontjából értelmezhetőek.

Új elemekkel bővül az oktatásra vonatkozó visszacsatolási rendszer, melynek fontos eleme az oktatói munka-terhelés nyomonkövetése. Az eddigi megközelítést bővítjük az oktatói munka tartalmi dimenzióinak erősítésével. Ennek egyik eleme a 2017-ben kipróbálásra kerülő megerősített OHV folyamat (ld. Melléklet) és a szakfelelősök beszámolóinak fejlesztési szempontú elemzése.

Összeállította a Kari Minőségfejlesztési Bizottság

Budapest, 2017. 03. 16.

Melléklet:

Ajánlás az Oktatás Hallgatói Véleményezése (OHV) tudatosságának erősítéséhez

(Tervezet)

A Kari Minőségbizottság ajánlást készített a Kar oktatói számára annak érdekében, hogy az OHV érdemi eszközként szolgáljon a Kar tanulás-tanítási munkájának fejlesztése során.

Cél, hogy mind az oktatók, mind a hallgatók éljenek az OHV biztosította visszajelzési lehetőséggel.

Az OHV megalapozottságának erősítésétől várt eredmények

A visszajelzések segíthetik a programok továbbfejlesztését, ezen belül a kurzusok tervezése során

- a célok és elvárt tanulási eredmények megfogalmazását, kiemelt figyelemmel a munkaerőpiaci elvárásokra,
- az alkalmazott tanulás-szervezési formáknak a célokkal való összhangba hozását,
- az érintett témakörök gazdagítását,
- az értékelés szempontjainak, a követelményeknek és az értékelés során alkalmazott módszereknek a továbbfejlesztését,
- a szakirodalom naprakésszé tételét, és a hozzáférés jobb biztosítását.

A képzési programok megvalósításának fejlesztéséhez közvetett jelzéseket kapunk arról, hogy

- a kurzustervben vállaltak teljesültek-e, a szemeszter közbeni változtatásokat megelőzte-e az oktató és a hallgatók egyeztetése,

- a kurzusokon való részvétel megfelelő volt-e,
- a hallgatók eredményesnek ítélték-e a tanulás-tanítási folyamatot,
- megtörtént-e a lemorzsolódási kockázatok felismerése, és kezelése,
- a hallgatók értékelése a kurzus-tervben foglaltaknak megfelelően, számonkérhető formában történt-e.

Az OHV **segítheti a programfelelősöket és az oktatói közösség egészét** abban, hogy az oktatói munkát értékelni tudják és meghatározzák az oktatói kompetenciák fejlesztésének feladatait.

Az OHV tudatosságának erősítésével **hallgatónk várhatóan a tanulási folyamat motiváltabb és értőbb résztvevőivé válnak.**

A „tudatos OHV” ajánlott lépései

1. A kurzus első óráinak valamelyikén sor kerül a kurzusterv és az OHV szempontjainak a hallgatókkal **közös értelmezésére**. Ehhez az értelmezéshez célszerű biztosítani a kurzustervhez és az OHV-hez való hozzáférést, és célszerű ismertetni az e dokumentum alapján vállaltakat is.
2. A szemeszterek közepén (egy adott kéthetes perioduson belül, melyre a Minőségbizottság emailben figyelmeztet) elkészülhet egy **félidős értékelés**, amelynek eredményeit az érintett oktató és hallgatói közösen értelmezik, és megfogalmazzák **a munka továbbfejlesztésével kapcsolatos feladataikat**, lehetőségeiket. Ennek az értékelésnek az eredménye a kurzus oktatója által látható csak, személyes döntése, hogy a tantárgy- vagy programfelelőssel és/vagy a program oktatói közösségével megosztja-e az értékelése tapasztalatait.
3. A félév második felében az oktatónak és hallgatóinak módja van, hogy **kölcsönös erőfeszítésekkel tovább javítsák a kurzus minőségét**.

A kari Minőségbizottság technikai és minőségügyi támogatást biztosít mindehhez (online kérdőív, azonnali összegző képességgel, igény esetén konzultáció).

4. A Minőségbizottság javaslata, hogy **az utolsó óra végén kerüljön sor a központi OHV on-line kitöltésére**, ha az okoseszköz-használat feltételei adottak, ha nem, akkor a hallgatók emailben kapjanak erre vonatkozó felkérést (ahogyan az utolsó órán hiányzók is).
5. Az OHV adott kurzust érintő **összesített eredményét és tanulságait az oktató a programfelelőssel és a tantárgyfelelőssel egyezteti**. A tantárgyfelelős illetve a

képzési program felelőse azon oktatók részvételével **közös megbeszélést kezdeményez**, akik vállalták a fenti tudatos OHV megközelítést.

6. **A hallgatók a kurzus oktatójától és/vagy a programfelelősétől rövid tájékoztatást kapnak** az értékelés összesített eredményéről, lehetőleg a levont előremutató következtetések/feladatok bemutatásával együtt (akkor is, ha a véleményezésben végzős hallgatók vesznek részt).

Kérjük a kar oktatóit, hogy képzési programonként legalább egy fővel vegyenek részt a fenti protokoll szerinti kipróbálásban és értékelésében, ugyanakkor azt is előrelépésnek tekintjük, ha csak a fenti pontok egy részének kipróbálására vállalkoznak. Egyben megköszönjük, ha részvételi szándékukat jelzik a kari Minőségbizottságnak, hogy a félév során a vállalkozók on-line közösségét megszervezhessük, és a fejlesztésben való részvételükhöz szakmai támogatást nyújthassunk.

2017 őszén előterjesztés készül a tavaszi kísérleti félév tapasztalatairól.